

børneværn. Denne uddannelse, der normalt skal være 1-årig, kan kun søges af uddannede børnehavelærerinder, som efter afslutningen af børnehavelærerindeuddannelsen har haft mindst 3 års praktisk arbejde i en børnehave eller anden institution for børn i alderen 2—14 år.

Stk. 2. Der indrettes endvidere kortere instruktionskursus vedrørende enkelte emner. Disse kursus kan også søges af andre end dem, der gennemgår den i stk. 1 omhandlede videregående uddannelse.

Stk. 3. Kursus slutter uden nogen prøve, således at der alene meddeles eleverne attestation for deltagelse i kursus.

Stk. 4. Bevilling til afholdelsen af disse kursus søges tilvejebragt på de årlige finanslove.

Undervisningsministeriet, den 24. september 1953.

P. M. V.

Alb. Michelsen.

/ Erik Tjalve.

25. september.

Nr. 262.

Bekendtgørelse om uddannelse på de anerkendte fritidshjemsseminarier.

Indledning.

Fritidshjemsseminariernes formål er at uddanne ledere og medarbejdere til fritidshjem, fritidsklubber og lignende institutioner.

Seminarierne meddeler gennem en 2-årig uddannelse eleverne de almene og pædagogiske kundskaber og praktiske færdigheder, som er nødvendige for virksomheden i fritidshjem, idet der samtidig lægges vægt på gennem denne uddannelse at udvikle og modne elevernes personlighed, således at de bliver sig fritidshjemsgerningens pædagogiske og sociale ansvar bevidst.

Undervisningen forudsættes gennemført i løbet af et sammenhængende tidsrum af 2 år; men hvor særlige forhold taler derfor, kan seminariet tillade, at uddannelsestiden afbrydes mellem 1. og 2. klasse, dog at afbrydelsen normalt ikke bør udstrækkes ud over 2 år.

I. Oprettelse af fritidshjemsseminarier og tilsynet med disse.

§ 1.

Stk. 1. Som betingelse for godkendelse af fritidshjemsseminarier som berettigede til at meddele den i denne bekendtgørelse omhandlede uddannelse, der kvalificerer til overtagelse af stillinger som ledere og medarbejdere ved fritidshjem, kræves

at der foreligger en fyldestgørende plan for undervisningen, herunder angående optagelsesbetingelser, undervisningens indhold og afslutning,

at lederen normalt har forudgående uddannelse i og virksomhed inden for arbejdet i et fritidshjem og i kraft af sin uddannelse og erfaring iøvrigt må anses for egnet til at lede et fritidshjemsseminarium,

at lærerne har de fornødne kvalifikationer, hvortil for lærere i specialfag i almindelighed må forlanges en nærmere dokumenteret særlig uddannelse i disse fag, og for lærere i de almene fritidshjemsfag uddannelse som fritidshjemslærere,

at der er sikret adgang for eleverne til den fornødne praktiske uddannelse i øvelsesfritidshjem, der er godkendt som sådanne af overinspektionen for børneforsorgen, at lokalerne kan godkendes som tilfredsstillende som undervisningslokaler for det pågældende elevtal,

at vedtægterne for seminariet og dets bestyrelse kan godkendes af undervisningsministeriet, at seminariet underkaster sig det af ministeriet anordnede tilsyn, jfr. stk. 4, og at seminariets klassetal og størrelsen af de enkelte klasser kan godkendes af ministeriet. Stk. 2. Seminariets ledelse bestrides af den anerkendte seminarielider; i de tilfælde, hvor lederen ikke selv har erfaring som fritidshjemsleder, sker ledelsen i samarbejde med lederen af den praktiske uddannelse, som bør være eller have været leder af et fritidshjem.

Den øverste ledelse af fritidshjemsseminariet er — såfremt seminariet ikke ejes af forstanderen — underlagt en bestyrelse. Foruden lederen af seminariet skal en repræsentant for folkeskolen eller den højere skole, en repræsentant for øvelsesfritidshjemmene samt en læge have sæde i bestyrelsen.

Bestyrelsens sammensætning iøvrigt skal forelægges undervisningsministeren til godkendelse for hvert seminarium.

Stk. 3. Med godkendelsen, der meddeles af undervisningsministeren, følger adgang til at oppebære statstilskud til undervisningen efter de herfor fastsatte regler.

Stk. 4. Tilsynet med undervisningen udøves af en af ministeriet beskikket konsulent, der enten skal have gennemgået fritidshjemsuddannelsen eller have et sådant kendskab til denne samt til praktisk arbejde i fritidshjemmene, at vedkommende må anses for fortrolig med de opgaver, gerningen som tilsynsførende frembyder. Konsulenten vederlægges med et på de årlige finanslove bevilget honorar.

II. Optagelse i seminariet.

§ 2.

Stk. 1. For at kunne optages i fritidshjemsseminariets yngste klasse skal eleven:

- a) være fyldt 20 år inden optagelsen.

Under særlige omstændigheder kan undervisningsministeren meddele tilladelse til, at elever, der er fyldt 19 år, optages, såfremt de må antages at være i besiddelse af tilstrækkelig modenhed for fritidshjemsgerningen.

Det pålægges seminarierne at gøre elever, der ved optagelsen er fyldt 32 år, bekendt med, at de ikke efter afsluttet prøve kan vente ansættelse med pensionsret ved anerkendte fritidshjem.

- b) fremlægge tilfredsstillende vidnesbyrd om forhold og vandel, deriblandt vidnesbyrd fra rette vedkommende om, hvad han har været sysselsat med siden sin udtræden af børneskolen.
- c) ved en ikke over en måned gammel lægeattest — herunder attest for tuberkuloseundersøgelse — godtgøre ikke at lide af nogen sygdom eller legemlig mangel, der gør eleven uskikket til at være fritidshjems lærer, eller som bevirker, at han kan smitte eller skade de andre elever på seminariet. Tuberkuloseattest kan erstattes af en inden en måned efter optagelsen afgiven attest fra den stedlige centralstation for tuberkuloseundersøgelser.
- d) have gennemgået en uddannelse, der sikrer tilstedeværelsen af almindelige skolekundskaber i et omfang, som svarer til kravene ved realeksamen eller almindelig forberedelseseksamen. Gennemgang af et 5-måneders kursus på en folkehøjskole eller anden lignende uddannelse kan betragtes som fyldestgørende i denne henseende.

- e) i mindst 9 måneder have haft beskæftigelse med større børn på et godkendt fritidshjem eller opdragelseshjem, der har børn i alderen fra 7—14 år.
- f) have gennemgået et 3-måneders forberedende kursus i sløjd, omfattende træsløjd, metalsløjd, samt papir- og papsløjd med dertil knyttede materialer samt efterbehandling af de færdige arbejder, — også med farver og lakker; endvidere undervisning i værktøjslære, alt efter nærmere derom af undervisningsministeren efter indstilling fra seminarierne og efter forhandling med overinspektionen for børneforsorgen fastsatte regler. Undervisningen kan indrettes såvel med dansk skolesløjd som Askovsløjd som udgangspunkt.

Det forudsættes, at de kvindelige elever besidder færdighed i elementær håndgerning, herunder i maskinsyning og strikning m. v.

Bevis for fyldestgørende gennemgang af de under e) og f) omhandlede uddannelser skal forelægges for seminarierne.

Det tilrådes eleverne inden optagelsen på et seminarium at søge håndværksmæssig beskæftigelse og/eller deltagelse i frivilligt ungdomsarbejde.

Stk. 2. Er det tvivlsomt, om en elev opfylder visse af de i stk. 1 nævnte betingelser for optagelse, kan denne ske på prøve. Endelig bestemmelse angående optagelsen vil være at træffe inden 3 måneder efter optagelsen på prøve.

Stk. 3. Såfremt en elev under uddannelsen ikke mere opfylder de helbredsmæssige eller moralske krav til denne, eller iøvrigt findes uegnet til gerningen, vil han være at udelukke fra videre undervisning efter bestemmelse af seminarierne.

Stk. 4. For alle elever gælder det, at såfremt de ikke inden optagelsen har bestået en anerkendt samaritterprøve, må sådan prøve bestå i løbet af uddannelsestiden, jfr. § 10, stk. 2.

III. Den teoretiske undervisning og undervisningen i de manuelle fag.

§ 3.

Stk. 1. Undervisningens hovedformål er at give eleverne forståelse af det 7—14-årige barns legemlige og sjælelige behov, samt vejledning i, hvorledes disse behov tilfredsstilles, og barnets sunde og naturlige udvikling fremmes. Selvom skolealderens problemer må være det centrale, bør eleverne indstilles på en helhedsopfattelse af barnets udvikling, og undervisningen må derfor følge udviklingens forløb både hos børn under skolealderen, i skolealderen og i overgangsalderen. Undervisningen bør tilrettelægges således, at eleverne indstilles på at opfatte og så vidt muligt forstå eventuelt forekommende vanskeligheder af sjælelig art hos børnene, ligesom der bør gives dem vejledning med hensyn til mulighederne for afhjælpning af sådanne vanskeligheder.

Stk. 2. Herudover tilsigter den teoretiske undervisning at give eleverne kendskab til det danske samfunds struktur, den sociale lovgivning, særligt vedrørende børn, administrationen af institutioner og forebyggende børneværn, og ganske særlig familiens placering i samfundet, dens opgaver, ansvar, pligter og rettigheder.

Stk. 3. Undervisningen må ved sit stof og sin form sigte både på faglig dygtiggørelse og almindelse samt personlighedsudvikling. Lærernes individualitet og den enkelte classes særlige forudsætninger må i nogen grad bestemme undervisningsformen. En ren foredragsform eller en lektieoverhøring kan dog ikke anses for tilstrækkeligt udviklende for eleverne. Undervisningen bør i væsentligt omfang have studiekredsens form og give de unge lejlighed til at arbejde selvstændigt og lære dem direkte iagttagelse og personlig bearbejdelse af stoffet i skriftlige og mundtlige fremstillinger. Udover det fælles arbejde bør individuelle interesser opmuntres og tages i brug i fritvalgte opgaver.

§ 4.

Der gives undervisning i de nedennævnte fag, og til vejledning for fritidshjemsseminarierne meddeles her en normaltimestplan til angivelse af, hvor mange ugentlige undervisningstimer, der formenes at burde tillægges hvert enkelt fag fordelt på 4 halvårige semestre:

	ialt
Psykologi.....	144
Pædagogik.....	108
Fritidshjemslære.....	144
Sociale fag og børnelovgivning.....	90
Etik.....	18
Sundheds- og sygdomslære.....	54
Naturkundskab.....	46
Dansk, herunder navnlig børnelitteratur samt bibliotekskundskab.....	72
Sang og musik.....	72
Tegning.....	72
Rytmik og gymnastik.....	108
Manuelt arbejde og andre fritidsinteresser.....	288
Valgfri fag.....	80
	1296

Institutionsbesøg og foredrag ligger uden for timetallet.

§ 5.

Psykologi.

Eleverne lærer om de vigtigste sjælelige funktioner hos mennesket med særligt henblik på de specielle pædagogiske og psykologiske opgaver over for børn og unge. Eleverne må lære at foretage psykologiske iagttagelser af børn og unge og forstå disses reaktioner og særlige individuelle behov, samt at hjælpe dem til en så harmonisk udvikling som mulig.

Den almindelige børne- og ungdomspsykologi må være gennemgået i et omfang som i Tordrups børnepsykologi. Undervisningen bør på forskellige områder suppleres med læsning af andre værker inden for skolealderens og ungdommens psykologi. Mindst eet psykologisk iagttagelsesskema bør gennemgås. På grundlag af denne gennemgang skriver eleven een eller flere karakteristikker af børn.

Endelig bør der gives en orientering i mentalhygiejniske og børnepsykiatriske problemer.

§ 6.

Pædagogik.

Stk. 1. Undervisningen tilsigter at bibringe eleverne kendskab til opdragelsens mål og midler, herunder forståelse af opdragerens ansvar for tilvejebringelse af det rette miljø under barnets opvækst.

Stk. 2. Som baggrund for denne forståelse og under fremhævelse af sammenhængen i den historiske udvikling gennemgås det første år hovedlinierne i pædagogikkens historie, dens vigtigste strømninger og de store pædagogers grundtanker, medens 2. års undervis-

ning hovedsagelig består i en gennemgang af vor tids opdragelsessynspunkter og undervisningsformer.

Stk. 3. Den danske skoles organisation og forskellige arbejdsområder gennemgås.

Stk. 4. Fritidshjemmets specielle pædagogisk-psykologiske opgaver over for børn og unge med opdragelses- og tilpasningsvanskeligheder gennemgås ud fra konkrete eksempler.

§ 7.

Fritidshjemslære.

Stk. 1. Fritidshjemssagens historie, udbredelse, ide og formål.

Stk. 2. Praktisk fritidshjemslære.

A. Fritidshjemmets arbejde med børnene.

1. Indretning af lokaler, mulighed for beskæftigelse (støjende eller stille), materialer, plads til leg (herunder fælleslege). Mulighed for lektielæsning. Mulighed for havearbejde og anlæg af haver for børn.

2. Forskellige former for gruppedeling.

3. Ophold i det frie (legepladser, ture, udflugter, ekskursioner, byvandring, museums- og udstillingsbesøg, sport, lejrLiv).

4. Tilrettelæggelse af børnenes måltider.

B. Fritidshjemmets samarbejde med hjemmene.

C. Fritidshjemmenes samarbejde med beslægtede og samarbejdende institutioner (børnehave, skole, skolepsykologisk kontor og lignende. Børne- og ungdomsorganisationer fritidsklubber m. m.).

D. Fritidshjemslederens administrative ansvar.

1. Der foretages en gennemgang af de krav, der må stilles ved oprettelsen af et fritidshjem og fritidsklubber, for at disse kan opnå anerkendelse, samt af de gældende bestemmelser vedrørende fritidshjem. Herudover gives der vejledning i bog- og journalføring og i affattelse af ansøgninger, skemaer m. v.

2. Der gives vejledning i reglerne om tilskud fra det offentlige og anvisning på førelse af møde- og betalingsbøger samt tilrettelæggelse af budget og førelse af regnskab samt i at tilrettelægge intern kontrol med et fritidshjems og en fritidsklubs indtægter.

3. Samarbejde med bestyrelse, medarbejdere og myndigheder.

4. Fritidshjemmets hygiejniske forhold: læge, kost m. m.

5. Børnenes ferieforhold.

E. Fritidshjemslærerens personlighed, indstilling overfor gerningen, hans samfundsmæssige stilling, faglige interesser, arbejdskår m. m.

Læreren i det heromhandlede fag forudsættes at være fuldt fortrolig med det praktiske arbejde i et fritidshjem.

§ 8.

Sociale fag og børnelovgivning.

Stk. 1. Det tilstræbes at give eleverne en forståelse af det moderne samfundsliv gennem belysning af dets økonomiske struktur, styreform og forvaltning.

Stk. 2. Der gives en almindelig oversigt over den gældende børneforsorgslovgivning i hovedtræk, og der lægges herved vægt på både børneforsorgens historie, herunder de private institutioners historie, og udviklingsgangen i lovgivningen. Der gives en oversigt over børneforsorgens organer (børneværnsudvalgene, de sociale udvalg, ankemyndigheder o. s. v.) og de institutioner, der virker for børneforsorg. Forsorgslovens regler om det

almindelige børnetilsyn og børns anbringelse i pleje samt den forebyggende børneforsorg, herunder de forebyggende institutioner og deres virke i det moderne samfundsliv, gennemgås. Yderligere gennemgås reglerne om børns anbringelse uden for hjemmet og om opdragelseshjemmets virksomhed. I tilknytning til omtalen af den almindelige børneforsorg gives der eleverne en orientering i lovgivningen vedrørende svangerskab, mødrehjælpsinstitutionerne og i børnelovene. Endelig orienteres eleverne om reglerne om børns retsstilling i person- og privatretten samt om adoption.

Gennemgangen af lovstoffet tilsigter ikke at bibringe eleverne en eksakt viden om de forskellige bestemmelser, men den har væsentligst til formål at bibringe dem en elementær viden i hovedpunkterne angående disse forhold, og at give dem så megen orientering i emnerne, at de i påkommende tilfælde ved hjælp af håndbøger eller lignende selv kan skaffe sig svar på eventuelt foreliggende tvivlsspørgsmål.

Stk. 3. Familiekundskab. Der afsættes en række timer til arbejdet med familiens situation i det moderne samfund, dens opgaver, funktioner og særlige problemer som: familielivets betydning, familiens retsstilling, den gifte kvinde i erhvervslivet, boligspørgsmål og lign.

Stk. 4. I tilslutning til undervisningen foretages institutionsbesøg (uden for timetallet).

§ 9.

Etik.

Der foretages en gennemgang af de etiske grundprincipper i det kristne kultursamfund og disse princippers tilknytning til vor tids social-pædagogiske arbejde. Undervisningen bør tilstræbe at udvikle elevernes personlige og sociale ansvarsfølelse. Den må gives selvstændigt i de pågældende emner, men der er intet til hinder for, at en del af undervisningen under forudsætning af, at seminariet påser, at der gives en afrundet orientering i faget, kan gives i tilslutning til andre fag, som emnet iøvrigt har tilknytning til, såsom praktisk fritidshjems-lære, familie-kundskab, pædagogikkens historie og lignende, og der vil intet være til hinder for, at undervisningen afsnitsvis varetages af flere lærere ved seminariet.

§ 10.

Sundheds- og sygdomslære.

Stk. 1. Undervisningen omfatter *anatomi og fysiologi* i hovedtræk, *hygiejne* (levnedsmiddel-, bolig- og personlig hygiejne med særligt henblik på barnets specielle krav i så hen-seende samt hygiejniske krav til børneinstitutioner, herunder i sommerkolonierne; end-videre vejledning i seksualhygiejne). Endvidere gennemgås ernæringslære, sygdomslære, specielle epidemiske børnesygdomme samt sygdomsforebyggende foranstaltninger.

Stk. 2. Såfremt eleverne ikke forud for optagelsen har bestået en anerkendt samaritter-prøve, må de uden for timeplanen gennemgå et nødhjælpskursus, der afsluttes med en anerkendt prøve.

Stk. 3. Endelig gives der eleverne en kort orientering i børnepsykiatri så vidt muligt af en børnepsykiater eller af en klinisk-terapeutisk uddannet psykolog.

§ 11.

Naturkundskab.

Undervisningen bør ud fra biologiske grundsynspunkter tilsigte at vække og styrke elevernes sans for naturiagttagelse, så vidt muligt ved ekskursioner. Der bør gives vejledning i anlæggelse af samlinger.

§ 12.

Dansk, herunder navnlig børne- og ungdomslitteratur, samt bibliotekskundskab.

Stk. 1: Undervisningen tager sigte såvel på elevernes almene som på deres faglige uddannelse. Med henblik på elevernes almene uddannelse tilsigtes det at øve og uddybe den færdighed og sikkerhed i anvendelse af det danske sprog, som eleverne møder med ved optagelsen, ligesom der gives dem yderligere kendskab til dansk litteratur. Gennem litteraturlæsning inden for ældre og nyere dansk litteratur øves eleverne i mundtlig dansk bl. a. ved oplæsning, mundtlig fremstilling, f. eks. ved elevdiskussioner, korte elevforedrag og fortælling. Endvidere gives der opgaver i skriftlig fremstilling f. eks. i form af tidsskriftartikler og boganmeldelser. Det forudsættes, at undervisningen i dansk støttes af undervisningen i de andre fag, i hvilke indgår mundtlig og skriftlig fremstilling i det omfang, hvori det er naturligt foreneligt med de særlige faglige hensyn.

Stk. 2. Kendskab til den vigtigste børne- og ungdomslitteratur og til den rette brug af et børnebibliotek. Undervisningen i børne- og ungdomslitteratur skal så vidt muligt gennemføres således, at eleverne ved egen læsning bliver bekendt med den vigtigste litteratur på dette område og i stand til at vurdere den selvstændigt.

Undervisningen i bibliotekskundskab bør omfatte både læsesalsarbejde og arbejde i udlån, jfr. § 18, med vejledning med hensyn til speciel børne- og ungdomslitteratur.

Stk. 3. Eleverne bør have nogen øvelse i dramatisering.

§ 13.

Sang og musik.

Formålet med sangundervisningen er *dels* at lære eleverne at bruge deres stemmer rigtigt, at udvikle deres musikalske anlæg, samt at give forståelse af børns og unges sang, *dels* at give dem øvelse i sangledelse, eventuelt flerstemmig sang.

Undervisningen bør iøvrigt omfatte egnede sange, bl. a. vandre- og lejrssange, samt anvendelse af primitive musikinstrumenter.

§ 14.

Tegning.

Undervisningen omfatter en gennemgang af fagets grundprincipper og forskellige discipliner, f. eks.

Fri tegning,
 Illustrationstegning,
 Dekorativ tegning,
 Farveklip-rivning
 Primitiv trykteknik.

Undervisningen forudsættes iøvrigt tilrettelagt således, at der gives en grundig gennemgang af de forekommende materialer (blyanter, kul, farvestift, akvarel, tempera, lak) og deres anvendelse på forskellige måder, f. eks. ved dekorationer, dukketeatre, tableauer, billedbøger og spil.

En vejledning til forståelse af udviklingsgangen i børns evne til at tegne bør indgå i undervisningen.

§ 15.

Leg og idræt.

Der gives instruktion i forskellige former for leg og boldspil, endvidere folkedans samt indendørs og udendørs årtidsbestemte lege og idrætsformer tilrettelagt efter forhåndenværende og tænkte pladsmuligheder.

§ 16.

Undervisning i manuelt arbejde og andre fritidsinteresser (hobbies).

Stk. 1. Formålet med undervisningen i de manuelle fag er at udvikle elevernes færdighed i faget, således at de er i stand til at vejlede og inspirere såvel børn som unge ved fri eller bunden beskæftigelse.

Stk. 2. Undervisningen omfatter en gennemgang af følgende sysler:

Fletning	Læderplastik
Fremstilling af dukker	Modelbygning
Gibsarbejder	Modellering (amatørkeramik)
Halmarbejder	Strikning og syning
Horn- og benarbejde	Tinstøbning
Kludeklip	Vævning
Linoleumsarbejde (snit og tryk)	Snorearbejde (knytning).

Eleverne bør gennem udførelsen af modeller lære teknikken ved de forskellige sysler.

Undervisningen tænkes iøvrigt tilrettelagt således, at der lægges vægt på de til enhver tid fremherskende interesser blandt ungdommen og de forhåndenværende materiemuligheder, hvorved bemærkes, at de nævnte sysler ikke er nogen udtømmende angivelse af de muligheder, der måtte foreligge i så henseende.

Ved instruktive foredrag, øvelser samt besøg hos udøvere af de pågældende beskæftigelser og på offentlige og private samlinger gives der eleverne indsigt i forskellige sysler, f. eks. med:

Akvarier	Modelteater
Børneblade	Samlinger (frimærker, mønter m. m.)
Fotografering	Smalfilm
Kortlæsning	Stuefugle
Lejrspor	Vindueshaver
Mester Jakel.	

Stk. 3. Det må anses for vigtigt, at eleverne i så vid udstrækning som den egentlige oplæring tillader det, arbejder frit, således at deres fantasi og initiativ udvikles.

§ 17.

Valgfri fag for de enkelte seminarier.

De enkelte seminarier kan udover de fastlagte grundfag supplere undervisningen med fag af mere almen art, som man måtte finde værdifulde for de unges udvikling, f. eks. kulturhistorie, kristendomskundskab og foredrag over almene emner ved fremmede foredragsholdere.

IV. Den praktiske uddannelse.

§ 18.

Stk. 1. Den praktiske undervisning meddeles i dertil af overinspektionen for børneforsorgen godkendte øvelsesfritidshjem.

Stk. 2. Undervisningen skal omfatte mindst 30 timers ugentligt arbejde i halvdelen af uddannelsesstiden. Dog kan et mindre antal praktiktimer (indtil 30) anvendes til deltagelse i arbejdet ved udlån og på læsesalen på et børnebibliotek, jfr. § 12, ligesom den enkelte elev, såfremt seminariet skønner en sådan ordning hensigtsmæssig, kan gennemgå en mindre del af praktikuddannelsen på en børnepsykiatrisk hospitalsafdeling, på en hjælpskole eller på en skole for åndssvage børn. Endvidere kan det anbefales, at en mindre del af praktikuddannelsen gennemgås i en børnehave, heldagsskole, ungdomsklub eller et anerkendt opdragelseshjem for børn over 2-års alderen. I sommertiden mellem 2. og 3. semester bør eleverne så vidt muligt have lejlighed til at deltage i en børne- og ungdomslejr, en lejrskole eller en feriekoloni.

§ 19.

Godkendelse som øvelsesfritidshjem kan kun meddeles fritidshjem, som opfylder de krav i henseende til ledelse, udstyr og arbejde, der efter en sagkyndig bedømmelse stilles til et vel ledet og indrettet fritidshjem. Fritidshjemmets leder skal derhos besidde de fornødne pædagogiske forudsætninger for at kunne bibringe seminarieeleverne det tilsigtede praktiske udbytte af opholdet. Fritidshjemmet skal råde over så megen uddannet medhjælp, at det kan drives forsvarligt uden anvendelse af elevernes arbejdskraft.

§ 20.

Stk. 1. Om den nærmere plan for elevernes beskæftigelse i øvelsesfritidshjemmet træffes aftale mellem lederen af dette og lederen af fritidshjemsseminariet.

Stk. 2. Lederen af fritidshjemsseminariet eller lederen af den praktiske uddannelse bør ved inspektionsbesøg i fritidshjemmene — mindst en gang hvert semester — sikre sig, at disse fortsat opfylder betingelserne for at virke som øvelsesfritidshjem, og at eleverne får det tilstrækkelige udbytte af deres praktiske uddannelse.

Stk. 3. Såfremt der ved disse inspektionsbesøg konstateres forhold, som gør det tvivlsomt, om fritidshjemmet fortsat kan godkendes som øvelsesfritidshjem, bør der straks ske indberetning til overinspektionen for børneforsorgen.

§ 21.

Der føres ved øvelsesfritidshjemmene en protokol eller et kartotek, hvori lederne i løbet af semestret indfører for hver enkelt elev oplysning om elevens beskæftigelse og dennes standpunkt i arbejdet. Efter semestrets udgang indsendes til seminariet en udskrift af protokollen.

§ 22.

Såfremt den praktiske uddannelse i et semester henlægges til et andet sted end et fritidshjem, jfr. § 18, stk. 2, stilles der hertil tilsvarende krav som til øvelsesfritidshjemmene, jfr. §§ 19—21.

V. Undervisningens afslutning.

§ 23.

Ved undervisningens afslutning udfærdiger faglærerne på grundlag af deres kendskab til elevernes kundskaber og evner et vidnesbyrd angående elevernes helhedsstandpunkt i de teoretiske, herunder de manuelle fag. Vidnesbyrddet indføres i seminariets afgangsprotokol; for så vidt angår de fag, hvori særlig afsluttende prøve skal aflægges, skal vidnesbyrddet være meddelt og indført i protokollen forinden prøvens afholdelse.

Vidnesbyrderne sammenfattes under betegnelserne:

Særdeles godt, svarende til en præstation, der er fuldt tilfredsstillende og væsentlig ud over det normale.

Meget godt, svarende til en helt tilfredsstillende præstation.

Middel, svarende til en præstation, der er forsvarlig, men ikke hæver sig over gennemsnittet.

Under middel, svarende til en præstation, der er forsvarlig, men dog ikke når, hvad eleverne normalt kan yde.

Ringe, svarende til en præstation, der ligger betydeligt under middel, men dog kan passere, hvortil kan føjes en nærmere beskrivelse af de kvalifikationer hos eleven, der har dannet grundlag for den givne bedømmelse.

§ 24.

Eleverne fremlægger ved afslutningen en skriftlig årsopgave over et selvvalgt emne indenfor fagene psykologi og pædagogik samt de udførte arbejder i de manuelle fag. Årsopgaven og de udførte arbejder bedømmes af lærerne i de pågældende fag, og bedømmelserne, der affattes med anvendelse af de i § 23 nævnte vidnesbyrd, påføres afgangsbrevet.

§ 25.

Stk. 1. Der afholdes følgende afsluttende prøver:

- a) en mundtlig fremstilling over et opgivet almindeligt emne inden for den psykologisk-pædagogiske fagkreds, således at der gives eleven 2 timers forberedelse til en selvstændig fremstilling, der efterfølges af en samtale om emnet, der ledes af seminariets lærer i faget,
- b) en skriftlig opgave i fritidshjems-lære (4 timer),
- c) en mundtlig prøve i sociale fag med $\frac{1}{2}$ times forberedelse.

Stk. 2. Opgaven til den skriftlige prøve stilles af undervisningsministeriets konsulent efter forhandling med censoren i faget og en repræsentant for seminarierne. Censor beskikkes af ministeriet.

Emnerne for de under a) og c) nævnte prøver foreslås af fagets lærer, men skal godkendes af censor.

Stk. 3. Ved den mundtlige prøve i sociale fag og samtalen over det opgivne almindelige emne indenfor den psykologisk-pædagogiske fagkreds medvirker i hvert fag en af seminariets lærere som henholdsvis eksaminator og leder af samtalen samt en af ministeriet efter seminariets indstilling godkendt fremmed censor. Denne har ret til i tilslutning til eksaminationen og samtalen at stille spørgsmål til eleven.

Stk. 4. Bedømmelsen af den skriftlige opgave sker ved censor i forbindelse med læreren i fritidshjems-lære. Bedømmelsen af de mundtlige præstationer foretages af eksaminator (samtalelederen) og censor i forening.

Stk. 5. Ved bedømmelsen benyttes de foran under § 23 angivne betegnelser.

Stk. 6. Opnås der ved bedømmelsen i et eller flere fag ikke mindst betegnelsen *ringe*, idet elevens præstation er af en sådan karakter, at den ikke vil kunne passere, afgør seminariets leder i samråd med lærerne i de hovedfag, hvori der aflægges prøve, om der kan meddeles den pågældende afgangsbrevet.

§ 26.

Angående elevernes praktiske uddannelse afgiver lederne af denne uddannelse i de enkelte semestre hver en bedømmelse af elevens arbejde og evner ved besvarelse af en række bestemte, for alle elever fælles spørgsmål.

På grundlag af disse udtalelser og seminarielederens egne erfaringer fra besøg på praktikstederne affatter seminariets leder en hovedbedømmelse af elevens standpunkt og evner i det praktiske arbejde.

I tilfælde af uoverensstemmelser mellem praktikledernes og seminarielederens bedømmelse bør forhandling mellem de pågældende finde sted forinden afgivelsen af en afvigende bedømmelse.

§ 27.

Stk. 1. Efter afslutningen af prøven modtager eleverne et afgangsbetis, der underskrives af seminariets forstander. Betiset skal indeholde oplysning om de i henhold til § 23 meddelte vidnesbyrd angående kundskaber og evner i de forskellige fag, samt de ved de afsluttende prøver opnåede bedømmelser.

Stk. 2. På afgangsbetiset anføres derhos de af de pågældende praktikledere afgivne udtalelser om elevens praktiske arbejde i 3. og 4. semester.

§ 28.

Til elever, der udelukkes fra undervisningen i henhold til § 2, stk. 3, eller som af andre årsager ikke fuldender uddannelsen, jfr. § 25, stk. 6, må der ikke udleveres noget afgangsbetis, men alene en attestation fra seminarielederen om, at de har fulgt undervisningen i et vist tidsrum, som nærmere angives.

§ 29.

Stk. 1. Ved hvert fritidshjemsseminarium føres en af ministeriet autoriseret afgangsprotokol, hvori hver dimittend opføres med fuldt navn, fødselsdag og -år.

For hver elev indføres inden prøvens afholdelse standpunktskaraktererne og praktikbedømmelserne, og efter prøven indføres de ved denne opnåede bedømmelser.

Stk. 2. Inden hvert års 1. marts indsender fritidshjemsseminarierne meddelelse til undervisningsministeriets konsulent om, hvilket antal dimittender der indstilles til prøven.

§ 30.

Angående gennemførelse af de afsluttende prøver vil der være at fastsætte nærmere bestemmelser.

VI. Videregående uddannelse.

§ 31.

Stk. 1. Der indrettes en videregående uddannelse til uddybning og supplerung af det ved den 2-årige uddannelse lærte blandt andet med henblik på overtagelsen af stillingerne som ledere af fritidshjem, fritidsklubber eller kombinerede institutioner under forebyggende børneværn. Denne uddannelse, der normalt skal være 1-årig, kan kun søges af uddannede fritidshjems lærere, som efter afslutningen af fritidshjems læreruddannelsen har haft mindst 3 års praktisk arbejde i et fritidshjem, en fritidsklub eller anden institution for børn i alderen 2—14 år.

Stk. 2. Der indrettes endvidere kortere instruktionskursus vedrørende enkelte emner. Disse kursus kan også søges af andre end dem, der gennemgår den i stk. 1 omhandlede videregående uddannelse.

Stk. 3. Kursus slutter uden nogen prøve, således at der alene meddeles eleverne attestation for deltagelse i kursus.

Stk. 4. Bevilling til afholdelsen af disse kursus søges tilvejebragt på de årlige finanslove.

Undervisningsministeriet, den 25. september 1953.

P. M. V.

Alb. Michelsen.

/ Erik Tjalve.

Nr. 263.

25. september.

Bekendtgørelse om fastsættelse af udrensningsfrist for smitsom kastning for sådanne kvægbesætninger i Maribo amt, fra hvilke der ikke leveres mælk til noget mejeri.

I medfør af § 15, stk. 6, i lov nr. 221 af 24. maj 1948 om bekæmpelse af smitsom kalvekastning (brucellose hos kvæg) fastsættes herved nedenstående bestemmelser.

§ 1.

1. For sådanne kvægbesætninger i Maribo amt, fra hvilke der ikke leveres mælk til noget mejeri, og for hvilke udrensningsfrist ikke allerede er fastsat i forbindelse med anmeldelse til nedslagning af kastningssmittede dyr i henhold til § 7 i bekendtgørelse nr. 30 af 19. februar 1953 om foranstaltninger til støtte for bekæmpelse af kvægtuberkulose og smitsom kalvekastning, kan veterinærdirektoratet fastsætte en frist, inden for hvilken den pågældende besætning skal være rensset for smitsom kastning.

2. Fristens længde fastsættes under hensyntagen til bekæmpelsesforholdene på vedkommende egn, herunder især til foreliggende vedtagelser af udrensningsfrist i mejerikredse på egnen.

3. Som bevis for, at besætningen er rensset, er ejeren forpligtet til før fristens udløb over for veterinærdirektoratet at forelægge resultatet af en blodundersøgelse af besætningen.

§ 2.

Denne bekendtgørelse træder i kraft straks.

Landbrugsministeriet, den 25. september 1953.

Jens Sønderup.

/ Vald. Hornslet.